

SESMOND

Butlletí del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

Núm. 2

Febrer, 2000

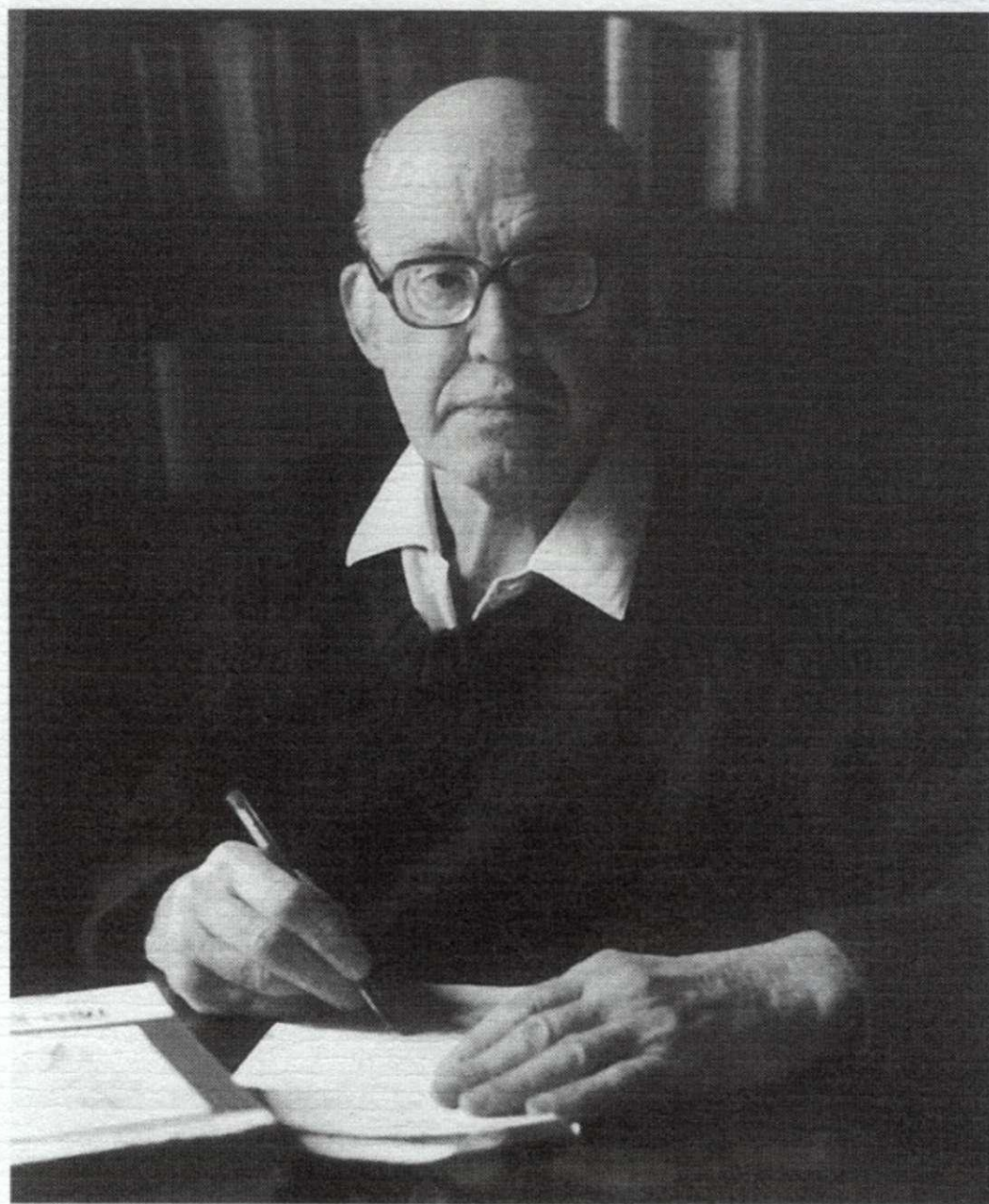
LA PARADA DE SESMOND

El record de l'Esteve Fàbregas

Seria un oblit imperdonable que el butlletí de l'Arxiu Municipal, un òrgan de difusió de la cultura, silenciés la mort d'un escriptor, més que més quan aquest exercí de funcionari municipal durant més de quaranta anys i tingué, per raons oficials i per la seva vocació d'historiador, una vinculació molt estreta amb l'Arxiu. Ens referim, naturalment, a l'Esteve Fàbregas i Barri (nat el 9 de setembre de 1910 i mort el 16 d'agost de 1999). Tenia una vintena d'anys quan ja escorcollava els vells documents de la localitat, mercès als quals faria, més tard, interessants articles al quinzenari «Aires lloretencs» que existí entre el 1933 i el 1936, del qual fou un element decisiu. N'hi recordem un d'article titulat «Un document que reapareix», dedicat a l'enquesta de l'intendent Patiño, de 1716, on es posa de manifest aquest contacte sovintejat que tenia amb els papers pretèrits. Fàbregas m'havia confessat haver ordenat en diverses ocasions l'Arxiu Municipal. En general, però, la cultura no ha estat mai la preocupació principal de la gent que ha manat a la casa gran i l'Estevet -diminutiu del seu nom amb el qual era popularment conegut- va veure reiteradament com l'Arxiu anava d'un racó a l'altre segons necessitats d'espai per a altres finalitats i va acabar tirant la tovallola. Quan el qui escriu aquestes ratlles va recuperar l'any 1973 els lligalls de documents de la nostra història local, havien anat a parar al pitjor lloc de les golfes i molts els va trobar menjats de les rates o els dragons, empapats d'aigua dels degoters o compartint la foscor amb tota mena de porqueria. Tinc fotos que ho demostren. Per això no és estrany que, veient com anaven les coses, hi hagués hagut també màniga ampla en deixar sortir de la casa consistorial pergamins i altres documents importants. Alguns no s'han recuperat fins avui. Fàbregas, en veure que compartia amb ell les seves inquietuds culturals, em confessava la seva impotència i quan jo m'indignava i projectava canvis radicals, em mirava per damunt les ulleres amb aire incrèdul, com si em digués: «Ja t'ho trobaràs». En bona part, lamentablement, tenia raó.

L'Esteve, d'altra banda, a nivell particular i també en els seus temps de joventut, va portar a terme una recerca exhaustiva per les golfes de les velles cases de mariners, que li va permetre aplegar una excel·lent documentació nàutica, d'una època brillant de la història local. Gràcies a ell es va salvar. Aquest fons, junt amb altres documents, constitueix la seva col·lecció de diplomàtica naval que exhibia en una sala equipada a tall de museu de la seva pròpia casa. Estic convençut que el seny dels seus fills possibilitarà que un dia, en el futur, aquest arxiu es pugui unir al municipal i agafar la volada que mereix.

Fàbregas fou, d'altra banda, un arxiver nat. Un arxiver de mots, de frases, de costums... I, alhora, un divulgador -tal com ara

Esteve Fàbregas i Barri «L'Estevet».
Autor de la fotografia: Mas. Procedència: J. Domènech.

són els bons arxivers- que oferí al públic el tast de les seves investigacions. Perquè fruit d'aquesta feina de benedictí van sorgir els llibres «Lloret de Mar» (de història local) -1959-, «Dos segles de marina catalana» -1961-, sobre el comerç amb Amèrica, el «Diccionari de veus populars i marineres» -1985- i «La cultura tradicional i el parlar de Lloret» -1989-, escrit en col·laboració amb la seva esposa.

L'espai de què disposem no permet allargar massa aquesta evocació. L'article que ens han demanat, però, pretén recordar un home que va lluitar per la cultura des del seu lloc de privilegi de l'Ajuntament, que va portar a terme commemoracions diverses -el record dels temps de les Amèriques amb l'estrena de la sarsuela «La Bella Dolores» -1944-, el centenari de l'òpera «Marina» -1955- o el Mil·lenari de Lloret -1966-, per esmentar unes coses concretes; i que va estimar també aquests vells papers que ara, ben ordenats i cal creure que salvats per sempre, constitueixen, per fi, un autèntic Arxiu Municipal al servei de tothom.